

ГЛАВА I

– По дяволите! – възкликна лорд Питър Уимзи на площад „Пикадили“. – Ей, приятелю!

Таксиметровият шофьор, раздразнен да чуе този призив точно когато беше погълнат от сложната задача да вземе завоя към Лоуър Риджънт Стрийт, пресичайки пътя на два автобуса и един велосипед, неохотно се заслуша.

– Забравих си каталога – каза лорд Питър с извинителен тон. – Много небрежно от моя страна. Не ми се случва често. Имате ли нещо против да се върнем там, откъдето дойдохме?

– До клуб „Савил“ ли, сър?

– Не, „Пикадили“ №110 – точно зад ъгъла. Благодаря.

– Мислех, че бързате – измърмори шофьорът, който се почувства лично засегнат.

– Разбирам, че мястото е много неудобно за обратен завой – продължи лорд Питър, отговаряйки не на думите, а на неизречената мисъл на събеседника си. Издълженото му дружелюбно лице изглеждаше така, сякаш беше изскочило спонтанно изпод цилиндъра му.

Под суровия поглед на един полицай таксито обърна с поредица от бавни тласъци и звуци, наподобяващи скърцане със зъби.

Страдата с модерни и скъпи апартаменти, в един от които на втория етаж живееше лорд Питър, се намисли точно срещу Грийн Парк, на място, окупирано в продължение на много години от скелета на един фалирал търговски център. Докато влизаше вкъщи, лорд Питър чу от библиотеката приглушения, но отчетлив глас на прислужника си, характерен за хората, свикнали да говорят по телефона.

– Мисля, че Негова светлост току-що се върна. Ще бъдете ли така добра, милейди, да останете на линия още една секунда?

– Кой се обажда, Бънтър?

– Нейна светлост току-що позвъни от Денвър, милорд. Тъкмо ѝ казвах, че сте тръгнали за търга, когато чух секретният ключ на Ваша светлост да се превърта в ключалката.

– Благодаря – каза лорд Питър. – Ако обичаш, може ли да потърсиш каталога ми? Мисля, че трябва да съм го оставил или в спалнята си, или на бюрото.

Той приседна до телефона с ленива учтивост, сякаш виждаше приятел, който се бе отбил при него да си побъбрят.

– Ало, майко, ти ли си?

– О, ето те и теб, скъпи! – отговори гласът на вдовстващата херцогиня. – Боях се, че съм се изпуснала.

– Всъщност наистина ме изпусна. Тъкмо бях тръгнал към търга на Брокълбъри да взема една-две книги, но се наложи да се върна за каталога. Какво става?

– Нещо много странно – отговори херцогинята. –

Реших да ти кажа. Нали познаваш малкия господин Типс?

– Типс ли? – повтори лорд Питър. – Типс? А, да, онзи дребничък архитект, който ремонтира покрива на църквата. Да. Какво за него?

– Госпожа Трогмъртън току-що се отби при мен в доста особено душевно състояние.

– Извинявай, майко, не те чувам. Госпожа коя?

– Трогмъртън... Трогмъртън... жената на свещеника.

– А, Трогмъртън! И какво?

– Господин Типс им се обадил тази сутрин. Бил денят, в който трябвало да дойде да работи, нали разбираш.

– Да?

– Обадил се да им каже, че няма да може. Клетият дребосък бил ужасно разстроен. Бил намерил мъртво тяло във ваната си.

– Извинявай, майко, не те чувам. Какво е намерил? Къде?

– Мъртво тяло, скъпи, във ваната си.

– Какво? – Не, не, не сме свършили! Моля ви, не ни изключвайте. Ало! Ало! Ти ли си, майко? Ало... майко! О, да... извинявай, момичето се опитваше да ни изключи. Какво тяло?

– Мъртвец, скъпи, и не носел нищо друго освен пенсне. Уверявам те, госпожа Трогмъртън се изчерви, докато ми го казваше. Боя се, че хората в малките енории са малко тесногръди.

– Да, наистина звучи доста необичайно. Някой негов познат ли е бил?

– Не, скъпи, не мисля, но той, разбира се, не е могъл да ѝ съобщи кой знае какви подробности. Каза,

че по телефона ѝ се е сторил почти обезумял. Такъв порядъчен човек – идването на полицията и всичко останало наистина го е притеснило.

– Клетият Типс! Горкият дребосък! Много неловко, наистина. Да видим: той нали живееше в „Батърсий“?

– Да, скъпи. „Куин Карълайн Меншънс“ №59, срещу парка. Онзи голям блок зад ъгъла на болницата. Помислих си, че може да искаш да отскочиш дотам, да го видиш и да попиташ дали можем да направим нещо. Винаги ми се е струвал много мил дребосък.

– Да, разбира се! – съгласи се лорд Питър и се усмихна широко на телефона. Херцогинята винаги беше готова да му помогне в неговото хоби – криминалните разследвания, макар че никога не говореше за въпросното хоби и любезно се преструваше, че изобщо не подозира за съществуването му.

– По кое време се е случило, майко?

– Мисля, че е открил трупа рано тази сутрин, но, разбира се, и през ум не му е минало да се обади веднага на семейство Трогмъртън. Тя дойде при мен точно преди обяд – много неприятно. Трябваше да я помоля да остане. За щастие бях сама. Нямам нищо против да ме отегчават, но мразя да отегчават гостите ми.

– Горката ти! Е, добре, ужасно ти благодаря, че ми каза. Мисля, че ще пратя Бънтър на търга и ще намина към „Батърсий“, за да се опитам да успокоя нашия нещастен дребосък. Доскоро!

– Довиждане, скъпи.

– Бънтър!

– Да, милорд?

– Нейна светлост ми каза, че един достопочтен архитект от „Батърсий“ е открил мъртвец във ваната си.

– Наистина ли, милорд? Колко очарователно!

– Много, Бънтър. Винаги подбиращ най-точните думи. Искане ми се след „Итън“ и „Бейлиол“ да можех и аз да кажа същото. Намери ли каталога?

– Ето го, милорд.

– Благодаря. Веднага тръгвам за „Батърсий“. Искане да отидеш на търга вместо мен. Не губи време – не искам да изпусна фолио на Данте*, нито пък Де Воражин... ето тук... виждаш ли? „Златната легенда“** ... Уинкин де Уърд, 1493... разбра ли? Специално се постарай за „Четиримата синове на Еймон“ – това е фолио на Кактън от 1489 година и е единствено по рода си. Виж! Отбелязал съм си кои книги искам и срещу всяка съм написал колко съм готов да дам. Положи всички усилия от мое име. Ще се върна за вечеря.

– Много добре, милорд.

– Вземи моето такси и кажи на шофьора да побърза. За теб може и да се съгласи – мен не ме хареса особено. Дали – измърмори лорд Питър, като огледа

* Става дума за първото флорентинско издание от 1481 г. на Николо ди Лоренцо. Безценната колекция на лорд Питър от екземпляри на Данте си заслужава да се види. Освен прочутото издание на Алдинево от 1502 г. тази колекция включва неаполитанското фолио от 1477 г. – „edizione rarissima“ според Христофор Колумб. Историята на този екземпляр не е известна, но според господин Паркър сегашният му собственик се е сдобил с него, като го е откъснал отнякъде. Самият лорд Питър твърди, че го е „задигнал от едно селце сред хълмовете“, докато е обикалял Италия. – Б. а.

** Сборник с агиографии, дело на генуезкия епископ Якоб де Воражин (ок. 1230–1298), италиански хронист и архиепископ на Генуа. – Б. пр.

отражението си в огледалото от осемнадесети век над камината, – дали ще ми даде сърце да шашардисам още повече бездруго шашардисания Типс – божичко, колко е трудно да го кажа бързо! – като се появя с цилиндър и редингот? Не ми се иска. Залагам десет към едно, че няма да забележи панталоните ми* и ще ме вземе за погребален агент. Смятам, че един сив костюм – елегантен, но не претрупан, с шапка в тон ще подхожда повече на другата ми същност. Аматорът библиофил си отива, солото на фагота въвежда нов мотив, появява се Шерлок Холмс, дегизиран като случайно минаващ джентълмен. Ето, Бънтър тръгва. Безценен човек е Бънтър – винаги забравя за преките си задължения, когато му кажеш да направи нещо друго. Дано не изпусне „Синовете на Емон“**. Но дори да не успее, има още един екземпляр – във Ватикана. Човек никога не знае: може пък да го пуснат за продажба – ако Римската църква отиде по дяволите или пък Швейцария завладее Италия. Все пак да попаднеш на странен труп в нечия баня, при това с пенсне, е възможно веднъж в живота, поне според мен. В крайна сметка подобни случаи могат да се преброят на пръстите на едната ръка. Божичко! Каква ужасна грешка е това, да имаш не едно, а две хобита, на които трябва да се посветиш едновременно!

В края на този монолог той вече беше прекосил коридора, беше влязъл в спалнята си и се преобличаше с бързина, доста изненадваща за човек с неговите маниери. Избра тъмнозелена вратовръзка в тон с чорапите си и я завърза прецизно без колебание и без

* В началото на ХХ в. джентълмените носят сутрин раирани панталони, а гробарите са целите в черно. – Б. пр.

** Френски героичен епос от края на XII в. – Б. пр.

ни най-малко свиване на устните. Смени кафявите си обувки с черни, пъхна монокъл в джоба на гърдите си и взе един хубав тръстиков бастун с тежка сребърна топка.

– Мисля, че това е всичко – промърмори той на себе си. – Да... не е лошо да го взема... може да ми потрябва... човек никога не знае.

Той добави към снаряжението си плоска сребърна кутия за кибрит, погледна часовника си, видя, че вече е почти три без петнайсет, втурна се тичешком по стълбите, спря едно такси и потегли към „Батърсий“.

* * *

Господин Алфред Типс беше нисък, нервен човек, чиято лепеноруса коса бе започнала да губи неравната битка със съдбата. Можеше да се каже, че единственото забележително нещо у него беше голямата синина над лявата вежда, която му придаваше гуляйджийски вид и рязко контрастираше с останалата част от външността му.

Почти на един дъх той поздрави посетителя си и измърмори някакво смутено извинение за синината си, като обясни, че в тъмното се бил ударил във вратата на трапезарията. Беше трогнат почти до сълзи от вниманието, което лорд Питър беше проявил към него с идването си.

– Толкова е мило от ваша страна! – повтори той за десети път, примигвайки често с малките си уморени очи. – Наистина го оценявам дълбоко и майка ми също щеше да го оцени, но е толкова глуха, че не искам да ви затруднявам с необходимостта да разговаряте. Имахме тежък ден – добави той. – Постоянно

влизат и излизат полицаи, настана такава бъркотия! Двамата с майка ми не сме свикнали с подобни неща. Открай време живеем тихо и уединено, милорд, и всичко това е много потискащо за човек с установени навици. Направо се радвам, че майка ми не разбира нищо, защото със сигурност щеше ужасно да се разтревожи. Отначало се разстрои, но сега си е създала някаква своя представа за нещата и съм сигурен, че така е по-добре.

Възрастната дама, която плетеше край камината, кимна мрачно в отговор на погледа, който ѝ отправи синът ѝ.

– Откога ти разправям, че трябва да се оплачеш от тази вана, Алфред! – обади се тя изведнъж с онзи висок пронизителен глас, характерен за глухите. – Сега хазяинът най-после ще се погрижи за нея. Нямаше нужда да замесваш полицията, но ти си си такъв. Винаги си вдигал голяма врява за дреболии, дори за дребната шарка.

– Ето – каза извинително господин Типс, – нали виждате за какво става въпрос. Всъщност добре, че си е намерила някакво обяснение, защото сме заключили банята и тя не се опитва да влезе вътре. Но за мен беше ужасен шок, сър – искам да кажа, милорд, направо ми се скъсаха нервите. Никога... никога не ми се е случвало подобно нещо. Не мога да ви опиша в какво състояние бях тази сутрин – наистина не знам как успях да дойда на себе си. А сърцето ми не е много силно, едва можах да изляза от онази ужасна баня и да се обадя в полицията. Направо съм разнебитен, сър, направо съм разнебитен – не можах да хапна нищо нито на закуска, нито на обяд, а след всички тези телефонни обаждания, отлагане на уговорки с

клиенти и разпити през цялата сутрин просто не знаех какво да правя.

– Сигурен съм, че сте преживели изключителен потрес – съгласи се лорд Питър със съчувствен глас, – особено щом не сте успели да закусите. Ужасно е да ти се случи нещо неприятно преди закуска. Човек се чувства в крайно неизгодно положение, не е ли така?

– Точно така, точно така! – съгласи се с готовност господин Типс. – Когато видях онова страшно нещо, легнало във ваната ми така, както го е майка родила, с изключение на очилата, уверявам ви, милорд, че стомахът ми се преобърна – извинете ме за израза. Здравето ми е разклатено, сър, и понякога ми прималява сутрин, а с всички тези неща, които започнаха да се случват едно след друго, бях принуден... бях принуден да пратя момичето за бренди, в противен случай не знам *какво* щеше да стане. Беше ми много лошо, иначе като цяло нямам никакво отношение към алкохола. Все пак гледам никога да не оставам без бренди вкъщи в случай на нужда, нали разбирате.

– Много мъдро от ваша страна! – отвърна ведро лорд Питър. – Вие сте много предвидлив човек, господин Типс. В случай на нужда една глътка бренди може да направи чудеса и колкото по-малко е привикнал човек към него, толкова повече помага. Надявам се, че вашата прислужница е благоразумна млада жена? Голяма досада е жените постоянно да припадат и да пишат.

– О, Гладис е добро момиче – каза господин Типс, – много е разумна. Тя, разбира се, преживя шок, но това е съвсем разбираемо. И аз самият бях в шок, а за една млада жена е естествено да не е на себе си при такива обстоятелства, но Гладис е наистина мно-

го енергична и може да бъде много полезна в критични моменти, ако разбирате за какво говоря. Мисля, че да попаднеш на добро, свястно момиче в наши дни е голям късмет, нищо че е малко нехайна и не обръща внимание на дреболиите, но това е съвсем естествено. Много съжеляваше, че е забравила отворен прозорец на банята, наистина много, и макар че отначало се ядосах, защото вижте какво се случи, не беше чак толкова важно. Момичетата винаги забравят едно или друго, знаете, милорд, и тя наистина се разстрои толкова много, че не исках да ѝ се карам. Казах само: „Можеше да са крадци – така ѝ казах. – Помисли си за това, ако пак решиш да оставиш някой прозорец отворен цяла нощ. Този път имаме мъртвец – добавих – и това само по себе си е ужасно неприятно, но следващия път може да са крадци – така ѝ казах – и да ни убият всички в леглата.“ Но полицейският инспектор – инспектор Съг, така го наричаха хората от Скотланд Ярд – се държа много рязко с клетото момиче. Уплаши го и го накара да си помисли, че го подозира в нещо, макар че представя нямам за какво може да ѝ е на клетата девойка едно мъртво тяло и го казах на инспектора. Той се държа ужасно грубо с мен, милорд – мога да заявя, че поведението му изобщо не ми хареса! „Ако имате основания да обвините мен или Гладис в нещо, инспекторе – казах му аз, – направете го! Така е редно да постъпите, но не знам да ви се плаща, за да се държите грубо с един джентълмен в собствения му дом.“ Наистина – завърши господин Типс и темето му порозовя, – той ужасно ме ядоса, ужасно ме ядоса, милорд, а аз съм много благ човек.

– Типично за Съг – каза лорд Питър. – Познавам го. Когато не знае какво да каже, става груб. Няма ло-

гика в това вие и вашата прислужница да колекционирате тела. Кой би искал да си натресе труп? Обикновено проблемът е как да се отървеш от него. Между другото, вие вече отървахте ли се от този?

– Още е в банята – отвърна господин Типс. – Инспектор Съг каза да не пипаме нищо, преди да дойдат неговите хора и да го изнесат. Ще дойдат всеки момент. Ако Ваша светлост иска да му хвърли един поглед...

– Ужасно ви благодаря – отвърна с признателност лорд Питър. – Много бих искал да го видя, стига да не ви притеснявам.

– Изобщо не ме притеснявате – увери го господин Типс. Нетърпението, с което поведе своя гост по коридора, убеди лорд Питър в две неща: първо, че колкото и страховита да беше гледката, дребният човек се радваше на важността, която тя придаваше на него самия и на апартамента му; и второ, че инспектор Съг му беше забранил да показва трупа на когото и да било. Второто предположение се потвърди в мига, в който господин Типс се спря, за да вземе ключа за банята от спалнята си и обясни, че полицията била взела ключа от вратата, но той за всеки случай гледал винаги да има резервен ключ от всички помещения.

Банята беше съвсем обикновена – дълга и тясна. Прозорецът се намираше точно над ваната. Стъклата бяха от матирано стъкло, а рамката – достатъчно широка, за да може през нея да влезе мъжко тяло. Лорд Питър бързо се приближи към прозореца, отвори го и погледна навън.

Апартаментът се намираше на най-горния етаж в средната част на блока. Прозорецът на банята гледаше към вътрешните дворове на сградата, които бяха заети с какви ли не малки пристройки, шахти за въ-

глища, гаражи и други подобни. Зад тях се простираха задните градини на една успоредна редица къщи. От дясната страна се издигаше дългото здание на болницата „Свети Лука“, която се свързваше чрез покрит пасаж с жилището на прочутия хирург сър Джулиан Фрийк, който ръководеше хирургията на огромната нова болница, а освен това беше познат на Харли Стрийт* като виден невролог с много оригинални схващания за своята специалност.

Господин Типс обясни всичко това на лорд Питър надълго и нашироко – изглежда, чувстваше, че близостта на една толкова изтъкната личност придава особен ореол на целия „Куин Карълайн Меншънс“.

– Сутринта дойде тук лично – добави той – заради цялата тази ужасна история. Инспектор Съг допусна, че някой от младите медици в болницата може да е донесъл трупа на шега, така да се каже – нали там винаги имат трупове в дисекционната зала. Затова сутринта инспектор Съг отиде да посети сър Джулиан и да го попита дали не им е изчезнало някое тяло. Сър Джулиан се държал много любезно, много любезно наистина, макар че работел, когато полицаите влезли там, в залата за дисекции. Проверил регистрите, за да се увери, че всички тела са си по местата, а после с готовност дойде тук, за да погледне вътре – той посочи към банята – и каза, че за съжаление не може да ни помогне – от болницата не били изчезвали трупове, а този тук не отговарял на описанието на нито едно от телата, които имали там.

– Надявам се, че не е отговарял и на описанието на някой пациент – подметна нехайно лорд Питър.

* Улица в централен Лондон, прочута с многобройните си лекарски кабинети, болници и аптеки. – Б. пр.

Този зловещ намек накара господин Типс да пребледнее.

– Не съм чул инспектор Съг да пита за това! – отвърна той с известна тревога. – Това би било ужасно... Бог да ми е на помощ, милорд, и през ум не ми мина!

– Е, ако някой от пациентите им е изчезнал, досега навярно щяха да са разбрали – каза лорд Питър. – Хайде да видим тялото.

Той намести по-плътното монокъла на окото си и добави:

– Виждам, че имате проблем със саждите – постоянно влизат отвън. Ужасно неприятно е, нали? И аз имам такъв проблем – повреждат всичките ми книги. Вижте, ако нямате желание да го гледате, не си правете труда.

Той пое от колебливата ръка на господин Типс чаршафа, преметнат над ваната, и го дръпна.

Тялото, което лежеше вътре, принадлежеше на висок, як мъж на около петдесет години.

Косата – гъста, черна и естествено къдрава – беше подстригана и сресана на път от майсторска ръка; от нея се разнасяше лекият аромат на виолетки, напълно разпознаваем в задушливия въздух на банята. Чертите му бяха месести, едри и груби, с изпъкнали черни очи и дълъг гърбав нос, който се спускаше към масивна брадичка. Мустаците и брадата му бяха гладко избръснати, устните пълни и чувствени, а отворената уста разкриваше зъби, оцветени от тютюн. Скъпото златно пенсне на това мъртво лице сякаш се надсмиваше над смъртта с гротескната си елегантност, а изиящната златна верижка се спускаше върху голите гърди. Вкочанените крака бяха опънати един до друг,

ръцете лежаха отпуснати близо до тялото, пръстите бяха свити в естествена поза.

Лорд Питър повдигна едната ръка, погледна дланта и се понамръщи.

– Вашият посетител е бил малко нещо конте, а? – измърмори той. – Пармски виолетки и маникюр!

Отново се наведе и пъкна ръката си под главата на мъртвеца. Нелепите очила се смъкнаха, изгърколиха се и издрънчаха във ваната и този шум беше последната капка в чашата на нарастващата нервност на господин Типс.

– Извинете, прилошава ми, наистина ми прилошава – измърмори той и се измъкна от банята.

Веднага щом го чу да излиза, лорд Питър бързо повдигна тялото, обърна го внимателно и го огледа. Наклонил глава на една страна с монокул на окоето той напомняше на покойния Джоузеф Х. Чембърлейн*, съзерцаващ рядка орхидея. После подпря главата върху ръката си, извади от джоба си сребърната кутийка за кибрит и я пъкна в отворената уста. След това, издавайки онзи звук, който обикновено се изписва като „тц-тц“, положи тялото обратно във ваната, взе загадъчното пенсне, разгледа го, сложи го на носа си и погледна през него. Отново издаде същия звук и намести пенснето обратно на носа на трупа, за да не оставя никакви следи от намесата си, която непременно щеше да раздразни инспектор Съг. Намести тялото в същото положение, в което го беше заварил, върна се до прозореца, показа се навън и почука по

* Джоузеф Чембърлейн (1836–1914) е един от най-влиятелните политици на XIX и XX в. и баща на министър-председателя Невил Чембърлейн. Прочут е бил с навика си да носи орхидея в бутониерата си. – Б. пр.

стената над и около апартамента с бастуна, който със смесени чувства бе взел със себе си. Тези проучвания не доведоха до нищо, затова той прибра главата си, затвори прозореца и се върна при господин Типс, който го чакаше в коридора.

Господин Типс, трогнат от съчувствието и интереса, проявени към него от по-младия син на един херцог, си позволи, когато се върнаха в дневната, да му предложи чаша чай. Лорд Питър, който се беше приближил до прозореца и се възхищаваше на гледката на парка „Батърсий“, тъкмо щеше да приеме, когато в края на Принс ъф Уейлс Роуд се зададе линейка. Появата ѝ напомни на лорд Питър, че има важна среща. Той припряно измърмори: „Дявол да го вземе!“ и се сбогува с господин Типс.

– Майка ми ви праща сърдечни поздрави – увери го той и енергично стисна ръката му. – Надява се, че скоро пак ще ви види в Денвър. Довиждане, госпожо Типс! – изкрещя любезно той в ухото на възрастната дама. – О, не, драги господине, моля ви, не си правете труда да слизате да ме изпращате!

Едва успя да си тръгне навреме. Тъкмо напусна сградата и се отправи към гарата, когато от противоположната посока се появи линейката и от нея излезе инспектор Съг, придружаван от двама полицаи. Каза нещо на полицаия, оставен на пост в „Меншънс“, и отправи подозрителен поглед към отдалечаващия се гръб на лорд Питър.

– Милият стар Съг! – каза си добродушно благородникът. – Горкият старец! Как ме ненавижда само!